

LEBRIS

We know
books

Marianne Rubinstein

LE COURAGE d'être moi

CURAJUL de a fi tu însuți

Ediție bilingvă

Traducere din limba franceză
de Ruxandra Câmpeanu

Booklet
fiction

2021

CHAPITRE 1

Je m'appelle Joseph, à cause d'un arrière-grand-père Joseph mort depuis longtemps, à qui ça n'a même pas fait plaisir, puisqu'il était mort justement. Tandis que moi, je dois me coltiner ce prénom à vie, sans en avoir un autre pour faire diversion. À moins que je ne change quand je serai grand ? Sur Internet, j'ai lu qu'une nouvelle loi allait faciliter le changement, parce que chaque année il y a 2 600 à 2 800 personnes qui le demandent, 2 600 à 2 800 personnes qui ne supportent plus le prénom qu'on leur a donné, parce qu'il est trop nul, trop ridicule, ou que ça fait juste trente ans qu'on se moque d'eux. Il faut dire que les parents peuvent choisir à peu près n'importe quoi, c'est rare qu'un prénom soit refusé par un officier d'état civil, sauf s'il est vraiment débile comme Tagada ou Nutella. Par exemple, Ave-Maria a été accepté. Et pourquoi pas Ave César, pendant qu'on y est ? Moi, j'aurais aimé qu'on dise quelque chose à mes parents, du genre : Vous savez que l'âge moyen des Joseph en France, c'est 88 ans ? Vous n'allez quand même pas choisir un prénom aussi ringard pour votre enfant !

Il n'y a pas que le prénom, il y a aussi le surnom. Dans ma classe, c'est Théo qui a démarré. On était début octobre, en sport, quand il a crié : Eh, le charpentier ! Moi, je n'ai pas levé les yeux, Le Charpentier ce n'était ni moi ni personne, mais je n'ai pas eu le temps d'y penser, j'ai pris la balle en pleine figure (on jouait au basket). Je n'ai rien dit, mais ça m'a fait vraiment mal, à cause des lunettes.

CAPITOLUL 1

Mă cheamă Joseph, după un străbunic Joseph mort de mult, căruia nici măcar nu i-a făcut plăcere să fiu numit după el, tocmai fiindcă era mort. Pe când eu trebuie să mă descurc cu numele ăsta pentru tot restul vieții, fără să am un altul ca diversiune. Asta dacă nu-l schimb când mă fac mare. Am citit pe net că o nouă lege o să facă mai ușoară schimbarea, pentru că în fiecare an sunt 2600-2800 de persoane care cer așa ceva, 2600-2800 de persoane care nu mai suportă prenumele care le-a fost dat, pentru că e prea penibil, prea caraghios sau pentru că sunt treizeci de ani de când își bate lumea joc de ei. Trebuie spus că părinții pot să aleagă aproape orice, rareori e refuzat vreun prenume de un ofițer al stării civile, doar dacă e cu adevărat prostesc, cum ar fi Tagada sau Nutella. Ave-Maria, de exemplu, a fost acceptat. Și, dacă tot veni vorba, de ce nu și Ave Cezar? Eu m-aș fi bucurat dacă le-ar fi zis alor mei ceva de genul: „Știți că vârsta medie a Joseph-ilor în Franța e de 88 de ani? Doar n-o să alegeți un prenume așa depășit pentru copilul dumneavoastră!“.

Problema nu e doar prenumele, ci și porecla. La mine în clasă, Théo este cel care a dat startul. Era începutul lui octombrie când a strigat la ora de sport: „Hei, tâmplarule!“ Eu n-am ridicat privirea. Nu eram Tâmplarul, nimeni nu era, dar până să mă dumiresc, am încasat mingea drept în figură (jucam baschet). N-am zis nimic, dar lovitura m-a durut tare, din cauza ochelarilor.

Il m'a fallu un peu de temps pour comprendre : Joseph, le mari de Marie, c'était lui le charpentier. Très drôle. En attendant, j'avais mal au nez.

Évidemment, une fois que Théo a dit ça, *ils* ont tous repris. Par « *ils* », je veux dire la bande à Théo (oui, je sais, on dit la bande *de* Théo). Ce qui fait presque tous les garçons de la classe. En tout cas, tous ceux qu'on voit – les autres jouent à être invisibles. Moi aussi d'ailleurs, sauf que ça ne marche pas. Du coup, *ils* me donnent des tapes dans le dos, genre t'es mon pote, sauf que c'est tellement fort que ça me fait presque vomir mon petit déjeuner, ou bien *ils* me font une balayette, discrétos. Il y a deux jours c'était juste devant l'escalier – heureusement, je me suis rattrapé à la rampe –, mais ce matin, non, je n'ai pas fait attention et je me suis vautré de tout mon long, en pleine rue, parce qu'on partait au stade pour s'entraîner à la course. Le prof a demandé ce qui s'était passé pour que je tombe comme ça, j'entendais rire au-dessus de moi et j'avais honte devant le monde entier, devant toute ma classe de 4^e3 et devant le prof, devant les clients du bar d'en face, devant les deux commerçants qui étaient sortis de leur boutique pour fumer leur cigarette au soleil, devant les passants qui passaient et j'ai répondu en serrant les dents : Rien, j'ai trébuché, c'est tout.

Mi-a luat ceva până m-am prins: Iosif, soțul Mariei, era tâmplarul. Foarte comic. Dar până să-mi pice fisa, mă alesesem cu o durere de nas.

Firește că, de îndată ce a zis-o Théo, și *ei* au preluat porecla. Când zic „ei“, mă refer la gașca lu' Théo (știu, se zice „gașca *lui* Théo“). Adică aproape toți băieții din clasă. În orice caz, toți cei vizibili – ceilalți se prefac că sunt invizibili. Și eu la fel, numai că mie nu-mi iese. Așa că *ei* mă bat pe spate, gen ești amicul meu, numai că dau așa de tare, încât mai am puțin și vomit micul dejun; sau îmi pun piedică atunci când nu mă uit. Asta a fost acum două zile, chiar în fața scării – din fericire, m-am prins de rampă –, dar azi-dimineață n-am fost atent și m-am trezit culcat pe jos, cât eram de lung, în plină stradă, în timp ce ne duceam la stadion ca să ne antrenăm pentru cursa de atletism. Proful a întrebat ce s-a întâmplat de am căzut așa, auzeam râsete de undeva de sus și mi-era rușine de toată lumea, de toată clasa a VII-a, de prof, de clienții barului de vizavi, de cei doi vânzători care ieșiseră din buticul lor ca să fumeze o țigară la soare, de trecători; am răspuns strângând din dinți: „Nu-i nimic, doar m-am împiedicat“.

CHAPITRE 2

Quand je suis arrivé à la maison, il n'y avait personne. Je suis allé dans la salle de bains, j'ai fermé le verrou et je me suis déshabillé en laissant mes habits par terre. Mes genoux étaient abîmés, alors je les ai désinfectés avec du pschitt pendant que je me faisais couler un bain, histoire d'avoir quelque chose à dire à ma mère si elle rentrait avant que j'aie fini et me demande pourquoi je me suis enfermé. Puis j'ai ramassé mes affaires que j'ai mises dans le panier de linge sale, mais avant, j'ai frotté mon pantalon avec du savon pour enlever les traces de sang. Quand la baignoire a été remplie, j'ai fermé le robinet.

Même s'il faisait froid dans la salle de bains (le chauffage de l'immeuble n'est pas encore allumé, alors ça caille), je me suis posté devant le miroir, tout nu, pour essayer de me faire à ce garçon aux épaules trop étroites, avec des poils sous les bras et vous savez où. Je n'ai pas ouvert la bouche pour tenter d'oublier mon appareil dentaire, mais même comme ça, j'ai trouvé que rien n'était plus proportionné et j'ai dit, de plus en plus fort, avec l'envie de cogner ma tête dans le miroir : Je suis moche, je suis moche, je suis moche. Puis j'ai pensé à ma mère qui me dit toujours que je suis beau et patati et patata, et même si elle n'est pas objective à 100 %, elle ne raconte pas non plus n'importe quoi à 100 %, ce qui m'a un peu remonté le moral. J'ai essayé de voir à quoi je ressemblais sans lunettes (je pourrais toujours mettre des lentilles) et je suis devenu tout flou, alors je me suis rapproché du miroir et c'est là que j'ai remarqué

CAPITOLUL 2

Când am ajuns acasă, nu era nimeni. M-am dus la baie, am încuiat ușa și m-am dezbrăcat, lăsându-mi hainele pe jos. Aveam genunchii juliți, așa că i-am dezinfectat în timp ce umpleam cada cu apă, ca să am ce să-i spun mamei în caz că se întorcea acasă înainte să termin și mă întreba de ce m-am încuiat. Pe urmă mi-am adunat de pe jos lucrurile, pe care le-am pus în coșul cu rufe murdare, dar numai după ce mi-am frecat bine pantalonii cu săpun ca să șterg urmele de sânge. Când s-a umplut cada, am oprit robinetul.

Deși era frig la baie (încă nu s-a dat drumul la căldură în clădire, așa că este foarte frig), m-am postat în fața oglinzii, dezbrăcat, încercând să mă obișnuiesc cu acest băiat cu umerii mult prea strâmți, cu păr la subraț și mai știți voi unde. N-am deschis gura, ca să încerc să uit de aparatul dentar, dar chiar și așa, mi s-a părut că nici în rest nu sunt mai bine proporționat și am început să zic, din ce în ce mai tare, venindu-mi să mă dau cu capul de oglindă: „Sunt nasol, sunt nasol, sunt nasol“. M-am gândit la mama, care îmi spune mereu că sunt frumos, blablabla și chiar dacă nu e sută la sută obiectivă când vine vorba de mine, ea nici în alte privințe nu spune lucrurile chiar așa cum sunt, iar asta mi-a mai ridicat un pic moralul. Am încercat să văd cum îmi stă fără ochelari (puteam oricând să-mi pun lentile de contact), dar mă vedeam ca prin ceață, așa că m-am apropiat de oglindă și atunci am observat

cette ombre horrible, au-dessus de ma lèvre supérieure, qui m'a désespéré de nouveau. J'en ai profité pour compter mes boutons : quatre avec des points blancs dont je sais qu'il ne faut surtout pas les presser mais je l'ai fait, j'ai pressé jusqu'au bout du petit ver blanc, jusqu'à voir le sang, en appuyant bien fort avec mes ongles. Après ça, je me suis senti mieux, même si j'avais des marques rouges sur le visage, et je suis entré dans mon bain qui était trop chaud, mais j'ai résisté, c'est seulement une fois dedans que j'ai rajouté de l'eau froide, histoire de mettre la tête sous l'eau pour m'entraîner à l'apnée. Puis j'ai posé ma tête contre le rebord de la baignoire, en position allongée, et j'ai commencé à réfléchir à la situation.

Bien sûr, il n'y a pas que Théo et sa bande. Mais les autres garçons de la classe ne me parlent pas beaucoup non plus, de peur que cela nuise à leur invisibilité. Quant aux filles, elles restent plutôt entre elles. La seule que je connais bien, c'est Louise, on était même amoureux en CM2, mais maintenant c'est Bastien qui lui plaît (comme à toutes les filles de la classe d'ailleurs). Bastien, le meilleur pote de Théo.

En sortant du bain, je me suis senti mieux. Même s'il était six heures, j'ai mis mon pyjama et je me suis préparé des tartines au chocolat en regardant un épisode de ma série préférée dans le canapé. C'est là que j'ai entendu le signal de mon téléphone. J'ai mis sur pause et je suis allé voir. Numéro masqué. « Tu es NUL. PERSONNE ne veut être ton ami. » J'ai dû m'asseoir, je me sentais mal. Le bain était trop chaud. C'est là que j'ai pensé à Ulysse, quand il dit au Cyclope que son nom est Personne. Je me suis dit : des fois, PERSONNE c'est QUELQU'UN.

deasupra buzei de sus o umbră oribilă, care iarăși m-a dus la disperare. Am profitat de ocazie ca să-mi număr coșurile: patru cu puncte albe, care știu că nu trebuie stoarse, dar am făcut-o oricum, am stors până la capăt micul vierme alb, până la sânge, apăsând tare cu unghiile. După asta m-am simțit mai bine, chiar dacă aveam urme roșii pe față, și am intrat în cadă. Apa era prea caldă, dar am strâns din dinți și abia după ce am intrat în cadă am adăugat apă rece, ca să stau cu capul sub apă și să-mi împlânzesc apneea. Mi-am sprijinit capul de marginea căzii, stând lungit, și am început să mă gândesc la situația mea.

Desigur, n-am probleme decât cu Théo și gașca lui. Dar nici ceilalți băieți din clasă nu prea vorbesc cu mine, de teamă că asta le-ar putea afecta invizibilitatea. Cât despre fete, stau mai mult între ele. Singura pe care o cunosc bine e Louise, eram chiar iubiți în clasa a IV-a, dar acum îi place Bastien (ca tuturor fetelor din clasă, de altfel). Bastien, cel mai bun prieten al lui Théo.

Când am ieșit din baie, mă simțeam mai bine. Deși era ora șase, mi-am pus pijamaua și mi-am pregătit niște felii de pâine cu ciocolată în timp ce stăteam pe canapea și mă uitam la un episod din serialul meu preferat. Chiar atunci, am auzit soneria telefonului. Am pus pauză și m-am dus să văd. Număr ascuns. „Ești PENIBIL. NIMENI nu vrea să fie prieten cu tine.” A trebuit să mă așez, mi-era rău. Baia fusese prea fierbinte. M-am gândit la Ulise, când îi zice ciclopului că numele lui e Nimeni. Și mi-am zis: „Câteodată, NIMENI e totuși CINEVA”.

CHAPITRE 3

C'est arrivé pendant le cours de maths. Tous les vendredis, M. Furet donne une série d'exercices à faire pendant le week-end sur copie double, et le lundi après-midi, il passe dans les rangs pour vérifier que chacun a bien sa copie double devant lui, marge à gauche de 5 centimètres, écriture à l'encre bleue, résultats soulignés ou encadrés en noir. Alors quand vous l'entendez qui arrive derrière vous, vous serrez les fesses et vous évitez de vous faire remarquer, surtout qu'il est le prof le plus terrifiant du collège et que, s'il ramasse votre copie parmi deux ou trois autres ce jour-là, il y a de fortes chances pour que vous passiez aussi au tableau pour la correction. Et si jamais il s'aperçoit que vous n'avez rien compris mais que sur votre copie tout est juste, il vous sacque encore plus que si c'était faux parce que, comme il l'a dit et répété, *l'essentiel est que vous cherchiez par vous-même*. D'ailleurs, si vous ne trouvez pas, il faut quand même expliquer dans votre copie comment vous avez raisonné pour ne pas trouver, l'essentiel étant de rendre quelque chose car rien, c'est zéro, un zéro qui plombera votre moyenne du trimestre, un zéro que personne n'a eu jusqu'alors, car chaque lundi, il ne manquait pas une seule copie.

Dès samedi, j'avais donc fait mes exercices et dimanche après-midi, je les avais recopiés au propre puis j'avais positionné la copie double dans mon cahier de maths, entre la couverture et le rabat du protège-cahier pour ne pas qu'elle se froisse (M. Furet

CAPITOLUL 3

S-a întâmplat în timpul orei de mate. În fiecare vineri, domnul Furet dă niște exerciții de făcut peste weekend în dublu exemplar, iar luni după-masă se plimbă printre șirurile de bănci ca să verifice dacă fiecare elev are în față tema în dublu exemplar, cu margine de 5 cm la stânga, scrisă cu cerneală albastră și cu rezultatele subliniate sau puse într-un chenar negru. Când îl auziți că a ajuns în spatele vostru, strângeți din fese și vă străduiți să treceți neobservați, fiindcă e proful cel mai înspăimântător din școală și fiindcă dacă vă ia tema împreună cu alte două-trei pe ziua aceea, e foarte probabil să fiți scoși și la tablă pentru corectarea exercițiilor. Și dacă bagă de seamă cumva că n-ați înțeles nimic, deși tema e făcută corect, vă dă notă și mai mică decât dacă ați fi făcut tema greșit, fiindcă, după cum a spus de nenumărate ori, *cel mai important este să căutați singuri rezolvarea*. Iar dacă n-o găsiți, tot trebuie să explicați în temă ce raționament ați făcut de n-ați ajuns la nicio soluție, important fiind să spuneți ceva, pentru că dacă nu ziceți nimic, luați nota zero, un zero care o să vă distrugă media trimestrială, un zero pe care nu l-a luat nimeni până acum, fiindcă luna nu lipsește niciodată nicio temă.

Așadar, îmi făcusem exercițiile încă de sâmbătă, duminică după-amiază le-am trecut pe curat și mi-am pus copia în caietul de mate, între copertă și învelitoare, ca să nu se îndoie (domnul Furet